

Lieve gemeente,

Het zijn de donkere dagen voor Kerst, het weer is nat en koud en er is een Corona epidemie.

Het kan ons allemaal aanvliegen, de hele situatie, hoe lang gaat het nog duren en hoe zal het gaan met Kerst?

Kunnen we er nog wat gezelligs van maken of zit dat er dit jaar helemaal niet in.

En daarna?

Is alles dan voorbij?

Of moeten we nog een tijdlang voorttobben, wachtend op een vaccinatie. Somber en moedeloos kunnen we ervan worden.

We weten niet hoe lang het allemaal nog gaat duren en hoe het dan verder zal gaan.

Hiermee in schril contrast staat het begin van het Evangelie van Lukas.

Want juist dit begin van het Evangelie is een verhaal van hoop: hoop op verandering, hoop op verbetering.

Nu is het wel zo dat deze verhalen over het bezoek van de engel aan Maria en over de geboorte van Jezus geen historie bevatten.

Ze zijn lang na Jezus' leven geschreven om de betekenis van dit leven aan te geven.

Want wat Lukas in zijn geboorteverhaal van Jezus wil benadrukken is dat Jezus de mens is die ons mensen weer bij God zal brengen.

En op dezelfde manier als in het verleden, in dat grote verhaal van het volk Israël,

als het ging over het voortbestaan van het volk,

op die momenten vertelt de Bijbel altijd over oudere mensen, die de hoop op een kind al lang hadden opgegeven en die dan nog een kind krijgen.

Zoals Abraham en Sara.

Hier bij Lukas gaat het net zo en zien we hen terug als Zacharias en Elizabeth.

En ook als er in het verleden werd verteld dat er iemand zou komen om het volk weer de goede weg te wijzen,

op die momenten zijn het vaak de vrouwen die daar een belangrijke rol bij spelen

en die liederen zingen over hoe God opkomt voor de mensen die belaagd worden en in het nauw zitten.

Zoals hier Maria, die haar lied zingt, een lied van hoop.

Hoop op hulp en redding voor gewone mensen.

Lukas begint zijn verhaal meteen met een engel, met twee wonderen en met stomme verbazing.

Eerst verschijnt de engel om aan te kondigen dat de oude vrouw Elisabeth, de vrouw van de priester Zacharias, een kind zal baren.

Vervolgens spoedt deze engel zich naar Maria om haar de geboorte van haar kind Jezus, die de verlosser zal zijn, te voorspellen.

En tussen neus en lippen door vertelt de engel dat haar veel oudere nicht Elisabeth ook zwanger is.

En Maria gaat onmiddellijk op pad naar haar toe.

Wat was de reden hiervan?

Was het uit schrik en vertwijfeling dat zij onmiddellijk vertrekt?

Was ze zo ontdaan van het bericht dat ze net van de engel gehoord had en wist ze niet hoe ze hiermee aan moest?

En als ze dan bij nicht Elisabeth aankomt dan reageert deze wel heel bijzonder.

Ze is niet geschokt omdat Maria nog ongehuwd is en toch zwanger blijkt te zijn en ze vraagt ook niet naar de vader.

Ook spreekt ze er geen schande van.

Integendeel, ze spreekt opgetogen profetische woorden over Maria, dat zij gezegend is onder de vrouwen, en dat gezegend is de vrucht van haar schoot.

En zij noemt Maria “de Moeder van mijn Heer”.

En op dat moment wordt het anders voor Maria en onderkent zij de grootsheid van haar zwangerschap.

Ze begint te juichen en te jubelen met dat hele mooie lied dat we kennen als het Magnificat.

“Mijn ziel prijst en looft de Heer.”

De kern van het lied is de hoop van de verdrukten.

We zien hier niet de zachte en ingetogen moeder der smarten, die we kennen van de schilderijen en iconen.

We zien hier een trotse en hartstochtelijke Maria die haar stem verheft: “Mij geschiede naar uw woord”.

En “Nu mag ik mij voortaan gelukkig prijzen, dat Hij zo grote dingen aan mij deed.”

Zo ervaart ze wat haar is overkomen, haar ongehuwde zwangerschap is groots en ze spreekt hier als profetes.

God zal de hoogmoed en de eigenwaan ontmaskeren, de rijken en machthebbers onttronen, en hij zal de hongerigen overvloed geven.

Deze Maria spreekt de hoop van de verdrukten uit – en op die manier inspireert zij al haar kind, de vrucht in haar lichaam, met grootse visioenen.

Haar liefde voor deze boodschap heeft zij aan haar zoon doorgegeven.

Want wat zij bezingt in haar lied is immers in het leven van Jezus gebeurd: daar werden machtigen onttroond en eenvoudige mensen verhoogd.

Daar vond bevrijding plaats van mensen die in dit bestaan, door eigen schuld of buiten hun schuld om, vernederd waren: hongerigen, naakten, zieken, gevangenen, vreemdelingen.

Haar uitbarsting is er één over gerechtigheid, een lied van hoop, met een oproepende kracht die haar zoon in zijn leven zal verwerkelijken.

En als we hoop zeggen dan bedoelen we niet hoop als toekomstvoorspelling.

Hoop is niet: denken dat het wel goed zal aflopen.

Nee, het gaat om iets anders.

Het gaat om een bezieling die blijft, wat er ook gebeurt.

Zelfs al probeert de werkelijkheid ons ervan af te brengen, blij hopen!

Het is blijven geloven dat we zullen oogsten wat we zaaien.

Hoe dan ook.

Dat we zullen wonen in het huis dat we hebben gebouwd.

Dat alles wat we gedaan hebben aan werken en aan zorgen voor, dat dit niet tevergeefs is geweest, maar dat het resultaat zal hebben.

Meestal denken we bij hoop aan onze verwachtingen.

We hopen op een bepaalde uitkomst.

We hopen op vrede en we zijn teleurgesteld als de vrede niet komt.

We hopen op liefde en zijn gewond als er geen liefde naar ons toekomt.

Maar de échte hoop, de hoop als deugd van ons hart en dus iets waarin wij ons kunnen oefenen, die hoop is een innerlijke kwaliteit.

De echte hoop zoekt geen bevestiging in de toekomst.

Het omgekeerde is waar – juist omdat wij de hoop niet opgeven blijft er een vlammetje branden.

En omdat het vlammetje blijft branden zal op het juiste moment, het moment dat het kán, het vuur ontketend kunnen worden.

Elisabeth steekt het vuur aan bij Maria.

En de boodschap die Maria uitspreekt in haar Magnificat is die van hoop op een rechtvaardige wereld.

Maria gaat staan – juist op het moment dat ze een verschoppeling zou kunnen worden, juist dán gaat ze staan en ze gelooft in een God die er voor de verschoppelingen is.

Machtigen worden van de troon gestoten en armen en kleinen – zoals zij – maakt hij groot.

“Grote dingen heeft de Machtige voor mij gedaan” zingt Maria.

En wij?

Zijn ons ook grote dingen gebeurd?

Kunnen we beseffen hoe groots ons leven is, ook wanneer er niet alleen vreugde is, maar ook verdriet?

Verdriet wanneer wij geliefden moeten verliezen en die ander zo verschrikkelijk missen.

Maar naast het verdriet is er vaak ook zoveel loyaliteit, troost en aandacht.

Hoe vaak kunnen we ons er niet over verbazen dat we juist dat opbeurende telefoontje krijgen op het moment dat we dat zo nodig hebben.

Ons leven brengt vreugde met zich mee, maar ook verdriet.

De vreugde voelen houdt ook in dat we het verdriet erkennen en aanvaarden dat dat er ook is.

Dat betekenen de woorden: Mij geschiede naar Uw woord.

Het gaat over de levenskracht die God ons schenkt in ons leven.

En die levenskracht is een bron van hoop.

Hoop die we mogen koesteren ongeacht hoe het zal aflopen.

Hoop dat ons leven goed is en als het donker is om ons heen, dat het weer licht zal worden.

Hoop dat ons leven nog altijd van waarde is ook wanneer we zonder die geliefde medemens verder moeten.

Hoop dat er een zin en een betekenis liggen achter de dingen, die wij misschien niet kunnen zien, maar die er wel degelijk is.

De persoon van Maria is in de loop van de geschiedenis ver uitgegroeid boven de historische persoon die zij ooit was.

Als protestanten kijken wij raar aan tegen de verering van Maria zoals we die in de Rooms Katholieke Kerk zien.

Maar toch kan zij op die manier wel een belangrijke rol spelen voor mensen want zij is als het ware het projectiescherm geworden van alles wat er bij mensen leeft aan hoop en verwachting en aan wanhoop en verdriet.

Zo geeft zij gestalte aan de barmhartigheid van God, waarbij zij kiest voor de kant van de armen.

Misschien kan zij op die manier wel voor alle mensen een projectiescherm worden voor alles wat het evangelie bij ons wakker roept aan hoop en verwachting en aan verlangen naar een andere menselijker, moederlijker en barmhartiger wereld.

Die andere wereld waar Abraham en Sara al naar op weg gingen en al die mensen die later in hun voetsporen gingen: Albert Schweitzer, Martin Luther King, Bonhoeffer en ga zo maar door.

Misschien kan Maria zo voor veel mensen mee richting geven aan wat er in de mensen leeft aan onverhoorde gebeden en hen inspireren om het in de wereld met het woord van God te wagen.

Amen

